

Til:

Børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye
Digitaliseringsminister Marie Bjerre
Justitsminister Peter Hummelgaard

Kopi til:

Digitaliseringsudvalget

2024-03-18

Hold fast i skoleelevers ret til private data

Der er ikke hjemmel til at videregive skoleelevers personoplysninger til Google, som det sker i 53 kommuner i dag. Det vurderer Datatilsynet og har derfor givet et påbud i sagen. KL's svar¹ er, at skolebørnene risikerer sort skærm efter sommerferien og har efterspurgt "et ansvarligt, fornuftigt og gennemskueligt retsgrundlag, som private såvel som offentlige myndigheder kan agere efter."

Der er et ansvarligt, fornuftigt og gennemskueligt retsgrundlag, som private såvel som offentlige myndigheder kan agere efter.

Problemet ligger i, at organisationer igen og igen har bevæget sig ud i en zone, som hele tiden har været etisk uforsvarlig.

Man har i årevis fået vink med vognstænger fra EU-domstolen i form af afgørelserne Schrems-I (2015)², Schrems-II (2020)³, Datatilsynets om Chromebooks (2021)⁴, de tyske datatilsyns udtalelse om Microsoft Office 365 (2022)⁵, Datatilsynet om Region Syddanmarks påtænkte brug af Microsoft 365⁶ og senest EDPS' beslutning (2024)⁷.

Disse vink har man stædigt nægtet at tage alvorligt, men i stedet valgt at grave sig dybere og dybere ned i et hul, som bliver sværere og sværere at komme op af.

Nu står det klart, at handlingerne faktisk var ulovlige. Overraskende nok argumenterer KL for, at Folketinget må legalisere kommunernes ulovlige praksis, blot fordi de har investeret betydeligt i systemer, der hele tiden har været juridisk tvivlsomme.

Denne sag er skelsættende.

Sagen handler ikke om at tusindvis af skoleelever risikerer sort skærm, for der er allerede alternative løsninger på markedet. Det gælder eksempelvis <https://oscampus.dk/>.

1 <https://www.kl.dk/forsidenyheder/2024/februar/debatindlaeg-det-er-nu-vi-har-chancen-for-at-goere-noget-ved-tech-giganternes-dominans-folketinget-maa-paa-banen>

2 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A62014CJ0362>

3 [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2020/652073/EPRS_ATA\(2020\)652073_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2020/652073/EPRS_ATA(2020)652073_EN.pdf)

4 <https://www.datatilsynet.dk/afgoerelser/afgoerelser/2021/sep/afgoerelse-vedroerende-brud-paa-persondatasikkerheden>

5 https://datenschutzkonferenz-online.de/media/dskb/2022_24_11_festlegung_MS365_zusammenfassung.pdf

6 <https://www.datatilsynet.dk/presse-og-nyheder/nyhedsarkiv/2024/feb/chromebook-sagens-relevans-for-andre-organisationer-og-cloudservices>

7 https://www.edps.europa.eu/press-publications/press-news/press-releases/2024/european-commissions-use-microsoft-365-infringes-data-protection-law-eu-institutions-and-bodies_en

Sagen handler heller ikke om, at man ikke skal bruge moderne it, men at der er visse typer af systemer, som man er nødt til at afstå fra at lade techgiganterne drive for at kunne sikre borgernes privatliv på en forsvarlig måde. Brug et alternativ, driv systemerne selv eller få techgiganterne til at tilbyde en version af deres services, som der er armslængde til⁸.

Sagen handler i stedet om, hvorvidt organisationer, der overtræder loven, kan få Folketinget til at rette ind, hvis blot de har investeret nok i systemer, som hele tiden har været juridisk tvivlsomme. En privat virksomhed ville næppe kunne tvinge Folketinget til noget lignende. Og havde det ikke været mere rimeligt, hvis kommunerne havde sikret sig, at systemerne var klart lovlige, *før* de investerede? Der er ingen tvivl om, at vi som samfund står overfor et gigantisk oprydningsarbejde i fht digitale løsninger, der er blevet implementeret uden øje for cybersikkerhed eller dataetik. Men det er præcis der, Europa står lige nu og det skal vi tage alvorligt og ikke bare snige os om udenom. Det tager tid at rydde op og det er værd at tage sagerne en ad gangen, men at ændre en fornuftig lovgivning er ikke den rigtige vej!

Sagen har desuden trådt ind i EU's målsætning om Digital Suverænitæt: Vi vil gerne have et EU, der kan fungere uden at være 100% afhængige af USA.

Vores opfordring til Folketinget er: Det vil sætte en ubehagelig præcedens, hvis man kan få Folketinget til at makke ret, blot fordi man har investeret store beløb i ulovlige tiltag. Specielt fordi man *kan* rette op på tiltagene, selv om det kan virke uoverskueligt.

Vores opfordring til kommunerne er: Riv plasteret af og lad os finde en løsning. Fremtiden byder på større forventninger til ansvarlig og gennemtænkt brug af it-systemer, ikke mindst AI, i den offentlige sektor og det er et vigtigt element, hvis vi skal undgå, at borgerne mister tilliden til digitaliseringen. Foran os venter også Schrems-III dommen om et par år, som meget vel kan tvinge os den vej alligevel. Det er ikke Folketingets skyld men helt og holdent jeres, hvis børnene har sort skærm efter sommerferien. Vi vil derfor opfordre til, at KL forsøger at finde en løsning selv på problemet, og ikke blot skyder bolden over til Folketinget.

8 <https://www.telekom.com/en/media/media-information/archive/deutsche-telekom-to-act-as-data-trustee-for-microsoft-cloud-in-germany-362074>

Underskrevet

Niels Bertelsen, tlf 40 11 41 23, nib@prosa.dk
PROSA, Forbundet af It-professionelle

Grit Munk
Digitaliseringspolitisk chef i Ingeniørforeningen, IDA

Tine Segel
Forperson, DM Digi

Jesper Lund
Formand, IT-politisk Forening

Ida Daarbak Reislev
jurist og fagansvarlig for databeskyttelse, tech og AI, Forbrugerrådet Tænk

Pernille Tranberg
Data Ethics

Jesper Balslev og Morten Baggesen
Tech&Trivsel